

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Növénytermesztési-tudományok Intézet

Növénytani Tanszék

Csákány Zsuzsanna

Pszilocibin tartalmú nagygombák hazai diverzitása

Kertészmérnöki alapképzési szak (BSc), levelező munkarend

Belső témavezető: dr. Papp Viktor, egyetemi docens, Növénytermesztési-tudományok

Intézet, Növénytani Tanszék

Az elmúlt két évtizedben a pszichedelikus szerek, különösen a pszilocibin klinikai vizsgálatai világszerte új lendületet kaptak, és egyre több bizonyíték támasztja alá lehetséges terápiás hasznukat a depresszió, a poszttraumás stressz zavar és az addikciók (például alkoholizmus) területén. A szakdolgozat célja a pszilocibin-tartalmú nagygombák hazai diverzitásának irodalmi adatok alapján való áttekintése, valamint a *Psilocybe serbica* (szerb badargomba) mikroszkópius bélyegeinek, élőhelyének és előfordulásának vizsgálata. A kutatás során több forrás – MIGE, GBIF, *Fungexpo*, *iNaturalist* és a hazai mikológiai szakirodalmak – adatainak összevetésével térképeztem fel a Magyarországon igazoltan előforduló pszilocibin-tartalmú fajokat. A *Psilocybe serbica* esetében a terepi vizsgálatokat a Börzsöny-hegységben végeztük (*in situ* fotódokumentációval). A termőtest darabjából mikroszkópos vizsgálatokat végeztem és eredményeimet holotípus eredeti leírásával vettem össze.

Az eredmények szerint Magyarországon hat pszichotróp gombafaj jelenléte igazolt, és ezek egy része ritka vagy veszélyeztetett. A szerb badargomba hazai előfordulása gyakoribb, mint ami a szakirodalmi adatokból látszik. A jogszabályi környezet elemzése rávilágít arra, hogy a pszilocibin I. jegyzékes státusza miatt a kutatás és a gyűjtés engedélyköteles, ami jelentősen szűkíti a tudományos vizsgálatok lehetőségeit. A dolgozat nem a pszichoaktív gombák használatának népszerűsítését, hanem a hazai mikológiai ismeretek bővítését és a biodiverzitás védelmének elősegítését szolgálja. A pszilocibin-tartalmú gombák Magyarország fungájának természetes részét képezik, ezért hazai diverzitásuk tanulmányozása tudományos, természetvédelmi és oktatási szempontból egyaránt indokolt.

A jövőben a pszilocibin kontrollált, terápiás célú alkalmazása Magyarországon is új távlatokat nyithatna a mentális zavarok kezelésében, valamint hozzájárulhat a tudományos kutatás és a társadalmi megértés fejlődéséhez.